

Come together, right now!

De samenleving verandert en daarmee ook de economie. Kennis veroudert in een oogwenk en beroepen veranderen steeds sneller. Technologische mogelijkheden, met name in de ICT, maken de snelheid van kennisdeling groter en groter. Jong en oud moeten zeer regelmatig bijleren en, al doende of al werkende, hun kennis actueel houden. Bedrijven en scholen merken

deze beweging natuurlijk ook en dat vereist van hen grote aanpassingen. Vooral voor wat betreft de manier waarop leren en werken met elkaar vervlecht zijn, vraagt om grote veranderingen. Beroepsonderwijs en bedrijfsleven moeten daarom – meer dan ooit – samen optrekken.

Op deze pagina schetsen gastauteurs Ineke Delies, lector 'Duurzame innovatie in de regionale kenniseconomie' en Pieter Moerman, programmaleider publiek-private samenwerking namens Platform Bèta Techniek, wat er mogelijk is als een gezamenlijke urgentie in concrete vorm gegoten wordt.

Een van de bekendste innovatiebroedplaatsen is het HighTechCentreDelft. Hier investeert ROC Mondriaan en Wellant College met partners uit het onderwijs, bedrijfsleven en overheid in het opleiden en scholen van nieuwe en huidige werknemers in en rond technologie (foto: Maarten Noordijk).

Experimenteeruimte voor het beroepsonderwijs van de toekomst

Publiek-private samenwerking (PPS) tussen beroepsonderwijs en bedrijfsleven betekent strategische kennisallianties waar aan de hand van gezamenlijke innovatievraagstukken wordt gewerkt aan opleiden en scholen. Er ontstaan hierdoor innovatiebroedplaatsen waar economische, maatschappelijke en sociale waarde wordt gecreëerd voor en door onderwijs, ondernemers en overheid. Nieuwe vormen van samenwerking tussen deze partijen worden in deze broedplaatsen ontwikkeld, getest en opgeschaald. Hier vind je dan ook experimenteeruimte voor het beroepsonderwijs van de toekomst.

Die experimenteeruimte is cruciaal: innovaties en vernieuwing zijn immers de motor van het economische klimaat in Nederland. Dat vraagt om goed opgeleid personeel. Maar de technologische en maatschappelijke ontwikkelingen gaan zo snel dat studenten, docenten, werkgevers en werknemers niet altijd weet hebben van de nieuwste technieken en innovaties en de manier waarop zij leren en werken kunnen inrichten. Het onderwijs is in haar eentje niet in staat bovenstaande roep om kwaliteit en kwantiteit te beantwoorden.

De enige manier waarop dat wel lukt, is als onderwijs en bedrijven, ondersteund en gefaciliteerd door de overheid, samen optrekken op terreinen als toegepast onderzoek, vernieuwend vakmanschap en het creëren van een innovatieve context om te leren. Dit 'samen optrekken' gebeurt in allerlei lerende netwerken, waarbij een deel ook wordt gesubsidieerd door de Rijksoverheid via bijvoorbeeld de Centres of expertise, Centra voor innovatief vakmanschap en het Regionaal investeringsfonds mbo.

De ruimte krijgen

Bij experimenten gaan veel dingen goed, maar zijn er ook leerpunten; dat is het kenmerk van innovatie. Noodzakelijk is dat bedrijven, scholen, overheden en andere publieke organisaties als partners in ontwikkeling de ruimte krijgen om samen te werken aan toekomstbestendig beroepsonderwijs door innovaties te vergroten en te versnellen. Er is sprake van meerjarige co-creatie, co-financiering én 'co-lernen': de partners – studenten, docenten, ondernemers, onderzoekers, overheid – leren continu van elkaar. Juist ook door branches en disciplines heen.

In de afgelopen jaren is er een beweging op gang gekomen waar beroepsonderwijs en bedrijfsleven samen werken aan up-to-date onderwijs, innovatiebroedplaatsen en programma's voor een leven lang leren. Kennisdeling en kennisontwikkeling staan hierbij centraal. *Meeleren en meedoen? Kijk dan op www.publiekprivatsamenwerken.nl. En lees ook het bericht 'Vakmanschapcentra bewijzen bestaansrecht' op mbo-today (bit.ly/mboCiv).*

Regionaal co-makership bij Alfa-college

Innovatie, inspiratie, excellentie

In het hoge noorden weten beroepsonderwijs en bedrijfsleven elkaar al geruime tijd te vinden. Daar is door het dubbellectoraat van ROC Alfa-college en Stenden Hogeschool een samenwerkingsmethode – 'Regionale comakership mbo, hbo en regionale bedrijven' – bedacht, ontwikkeld en onderzocht. Dit leidde tot een nieuw onderwijsconcept, kortweg Regionaal co-makership genaamd.

Regionaal co-makership is een onderwijs- en samenwerkingsvorm tussen onderwijs, bedrijfsleven, provincies en gemeenten waarbij studenten – uit het mbo, maar ook uit het hbo – al doende leren (innoveren) binnen en met het bedrijfsleven. Hierbij wordt dankbaar gebruik gemaakt van de 'golden nuggets' van eerdere projecten. Zoals 'Value beyond the Valley', waarbij studenten in hun laatste opleidingsjaar enkele maanden als lid van een Research & Development-team bedrijfsopdrachten uitvoeren. Of de initiatieven in het pilotproject ReCoMa-lab, waarbij in op vergelijkbare wijze regionale innovatievraagstukken van een passend antwoord voorzien worden door zogeheten communities of practices (lerende netwerken van de deelnemende partners). Dit gebeurt binnen school in een 'laboratorium setting', maar vooral ook buiten school door 'real life' leren bij de bedrijven uit het netwerk. Het is inspirerend en excellent beroepsonderwijs dat zorgt voor innovatie in het werkveld en studenten opleidt voor de arbeidsmarkt van de toekomst.

Acht innovatieve projecten

De komende jaren passen acht innovatieve projecten op het gebied van Healthy Ageing, Energie en Ondernemerschap – de speerpunten van het Alfa-college – het lectoraatsconcept van Regionaal co-makership toe in het gehele ROC en alle regio's waar de school vestiging heeft. Binnen elk project – getooid met veelzeggende namen als 'Opladpunt Gezondheid en Vrije Tijd' en 'Vitaal Vechtdal Academie' – leren en werken studenten, docenten en

werknemers met en van elkaar in de werkpraktijk. Daarbij krijgen zij 'real life' multidisciplinaire innovatieopdrachten, oftewel vraagstukken en uitdagingen die inspringen op daadwerkelijke (toekomstige) behoeftes van onderwijs, bedrijfsleven en hun klanten. Voordeel daarbij is dat het onderwijs meer wisselwerking krijgt met het regionale bedrijfsleven. Studenten én docenten maken sneller kennis met moderne technieken en innovaties die binnen het bedrijfsleven plaatsvinden; bedrijven krijgen zicht op de vele mogelijkheden van het beroepsonderwijs voor hun bedrijf, hen zelf en hun werknemers. Want kennis is hét bedrijfskapitaal ook van bedrijven. Echte uitdagingen vergroten verder de betrokkenheid, de nieuwsgierigheid en de ondernemende houding: kenmerken van de werknemer van de 21ste eeuw.

Kennis vergaren, kennis delen

Uiteraard staat bij dit alles leren centraal: innovaties mogen mislukken. Verder is de diplomering conform de landelijke kwalificatiestructuur en is er ruimte voor certificering van aanvullende regionaal georiënteerde competenties. Er wordt wel altijd gestreefd naar concrete opbrengsten: innovatieve kennis op regionale thema's. Die wordt vervolgens gedeeld door alle deelnemers en bedrijven.

Meer weten over Regionaal co-makership? Ga dan naar bit.ly/KOERS om het gelijknamige magazine door te bladeren. Regionaal co-makership is een van de samenwerkingsverbanden die subsidie ontvangen van het Regionaal investeringsfonds mbo (www.investeringsfondsmbo.nl).